

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 115/19

Luksemburg, 24 września 2019 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawach połączonych C-515/17
i C-561/17 P

Uniwersytet Wrocławski i in. / REA

Rzecznik generalny Michal Bobek: Sąd naruszył prawo, uznając, że istnienie umowy o nauczanie między skarżącym a jego przedstawicielem prawnym oznacza, że wymóg niezależnej reprezentacji prawnej nie został spełniony

Zaskarżone postanowienie powinno zatem zostać uchylone

Uniwersytet Wrocławski (Polska) wniósł do Sądu skargę na decyzję Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych („REA”) nakazującą tej uczelni zwrot niektórych przyznanych jej wcześniej środków finansowych. Skarga ta została uznana za niedopuszczalną ze względu na brak prawidłowej reprezentacji prawnej¹. W ocenie Sądu przedstawiciel prawny Uniwersytetu Wrocławskiego nie spełniał wymogu niezależności związanego z pojęciem „adwokata lub radcy prawnego” w rozumieniu art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej². Było tak dlatego, że przedstawiciel ten, mimo posiadania uprawnień radcy prawnego w Polsce i wykonywania tego zawodu w kancelarii prawnej, prowadził również zajęcia jako wykładowca zewnętrzny na Uniwersytecie Wrocławskim i zawarł w tym celu umowę cywilnoprawną z tą uczelnią. Zdaniem Sądu istnienie tej umowy oznaczało, że wymóg niezależnej reprezentacji prawnej nie został spełniony. W szczególności Sąd uznał, że nawet jeśli brak stosunku podporządkowania między Uniwersytetem Wrocławskim a jego przedstawicielem prawnym oznacza, że stosunek pracy formalnie nie istnieje, to jednak nadal istnieje ryzyko, że środowisko zawodowe tego przedstawiciela prawnego wywiera, przynajmniej w pewnym stopniu, wpływ na wyrażaną przez niego opinię prawną.

Odwołanie od postanowienia Sądu wniosły Uniwersytet Wrocławski (C-515/17 P) i Polska (C-561/17 P).

W wydanej w dniu dzisiejszym opinii rzecznik generalny M. Bobek stwierdził, że w celu zastosowania się art. 19 statutu, skarżący musi być reprezentowany przez adwokata lub radcę prawnego, który jest należycie upoważniony do występowania przed sądem krajowym państwa członkowskiego, czego dowodem jest odpowiednie zaświadczenie (zaświadczenia), i który jest stroną trzecią w stosunku do skarżącego. Ponadto adwokat lub radca prawny nie może zostać pozbawiony możliwości działania w konkretnej sprawie z powodu istnienia nacisków zewnętrznych lub też z powodu jakiegokolwiek innego konfliktu interesów, które można oczywiście dostrzec po przyjęciu racjonalnej hipotezy opartej na danym rodzaju (obecnego lub przeszłego) stosunku między adwokatem lub radcą prawnym a reprezentowaną przezeń stroną.

Stosując te kryteria w niniejszej sprawie, rzecznik generalny wskazał, po pierwsze, że wydaje się, iż przedstawiciel prawny Uniwersytetu Wrocławskiego w postępowaniu, które doprowadziło do wydania zaskarżonego postanowienia, jest *należycie uprawniony do występowania* przed polskimi sądami.

Po drugie, przedstawiciel prawny nie działał w postępowaniu przed Sądem jako prawnik, którego łączy z Uniwersytetem Wrocławskim stosunek pracy, i był on wyraźnie *stroną trzecią* w stosunku do swojego klienta. Co więcej, nie ulega wątpliwości, że sporna umowa pomiędzy radcą prawnym

¹ Sprawa [T-137/16](#) Uniwersytet Wrocławski/REA

² Przepis ten stanowi, że nieuprzywilejowani skarżący muszą być reprezentowani przed sądami Unii Europejskiej przez „adwokata lub radcę prawnego”.

a Uniwersytetem Wrocławskim dotyczyła nauczania, a nie świadczenia usług prawniczych przed Sądem.

Po trzecie, w odniesieniu do ewentualnego *konfliktu interesów* Sąd założył najwyraźniej, że taki konflikt istnieje, gdy stwierdził, że umowa cywilnoprawna pomiędzy przedstawicielem prawnym a Uniwersytetem Wrocławskim niesie ze sobą ryzyko, że środowisko zawodowe tego radcy prawnego wywiera, przynajmniej w pewnym stopniu, wpływ na wyrażaną przez niego opinię prawną.

Przedmiotowa umowa dotyczyła prowadzenia zajęć z zakresu międzynarodowego prawa prywatnego. Nie ujawniono istnienia pomiędzy Uniwersytetem Wrocławskim a wskazanym przedstawicielem prawnym żadnych powiązań finansowych ani innego rodzaju powiązań, które mogłyby budzić uzasadnione obawy co do istnienia konfliktu interesów.

W tych okolicznościach rzecznik generalny uznał, że Sąd naruszył prawo, interpretując pojęcie adwokata lub radcy prawnego w ten sposób, że sugeruje ono, iż związek istniejący między Uniwersytetem Wrocławskim a jego przedstawicielem prawnym mógłby wzbudzić wątpliwości co do niezależności tego radcy prawnego.

Rzecznik generalny zaproponował zatem uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy C-515/17 P do ponownego rozpoznania przez Sąd.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793